

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Scientia media tollit à Deo rationem primæ causæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

sublimatus est ad talem dignitatem, & electus ad filiationem naturalem: Quod eius bonum (inquit) quatenusque praesens? quid agit ante? quid credit? quid petit. ut ad hanc ineffabilem excellentiam perveniret? Ergo &c. Sequela autem Majoris probatur ratione jam adducta. In si-
 gnificatio rationis antecedente decreto praedestina-
 tionis Christi una ex his propositionibus contra-
 dictorijs, *Christus merebitur, Christus non merebitur,*
 est determinate vera: scilicet ista, *Christum me-
 ritur*: Ego in illo signo rationis Deus cognos-
 cit talem veritatem, & ipsa merita Christi futu-
 ra; ac proinde non potest non moveri in actu il-
 lorum ad ipsum praedestinandum. Unde olim
 Ariani tali praesentia uti sunt ad suum errorem
 comprobandum, ut constat ex Epistola Alexan-
 dri Episcopi Alexandrini ad algerum Alexandri
 Episcopi Constantinopolitanum, quae habet
 tur in actis concilij Niceni tomo I. Concilio
 Constatinensi enim Christum non esse Filium
 Dei per naturam, sed solum per gratiam el. etum
 fuisse ad eam dignitatem & excellentiam, cum
 illis objiceretur, unde esset quod sanctus Petrus
 ait Paulus non fuerit similis facti filij Dei, re-
 ceptant ad praesentiam boni ulius liberi arbi-
 trij futuri. Tunc (inquit Alexander) omne iuxta
 ergo Deum pietate ac reverentia, autem: Deum cum praesentia
 & praesentione praeferret neutiquam ipsum a-
 spectatum, idcirco ex omnibus elegerit &c. Quare
 doctissimus Gaspar Ram, primarius Moderator
 Academiae Olcenis relect. 3. de scientia condi-
 tionatorum, concl. 5. refert. primum scientiam
 mediae inventum ad Arianos, & ad Origenem
 lib. 3. Petriarchon cap. 1. & 2. licet ibi non ita
 clare eam expresse sit Origenes, sicut postea Mal-
 filienfes, & Fantus, qui in hac assertionem perpe-
 tuus fuit, nisi praesentia exploraverit, praedestinatio
 nihil decernit.

§. III.

Scientia media tollit à Deo rationem primam
 causam.

137. **P**ater hoc inconveniens ex supra dictis: ut e-
 nim articulo praecedenti ostendimus, Deus
 non potest esse prima causa futuritionis condi-
 tionatae rerum contingentium, & ordinis ad exi-
 stentiam sub conditione habendam, qui in ea in-
 ducitur, & per quem futura conditionata à me-
 re possibili distinguuntur, nisi mediante ali-
 quo decreto subjective absoluto, & objective
 conditionato, quò voluntas divina determinet
 illis dare esse, si poneretur aliqua conditio: At-
 qui scientia media talia decreta excludit: Ergo
 138. rationem primam causam à Deo tollit.
 Neque hoc inconveniens effugiunt Adversarij,
 agnoscendo dependentiam conditionatorum
 à decreto futuro & ponendo, si poneretur condi-
 ditio. Licet enim existentia rei conditionatae fu-
 turae non sit praesens futuritionis tempore, ordo
 tamen ad illam praesens est, ut docet D. Tho-
 mas quaeft. 12. de verit. art. 10. ad 2. & causae se-
 cundae inclinationem & ordinationem de facto
 habent ad causandum effectum, qui est condi-
 tionate futurus. Item veritas objectiva de tali
 futuro praesens est futuritionis tempore; nec
 manet insulpena, & à conditione pendens, sicut
 ipsa futuritio: unde cum talis ordo ad existen-
 tiam & veritas illa objectiva, quae non est natu-
 ralis & necessaria, sed libera & contingens, exi-

Agant aliquam causam actualem & praesentem,
 non potest salvari in Deo ratio primae causae, nisi
 in illo admittatur decretum aliquod conditio-
 natum, actuale & exercitum, nec sufficit futurum,
 seu ponendum, si poneretur conditio.

B Addo quòd, cum decretum illud conditio-
 139. natum futurum & ponendum, si poneretur conditio,
 ad quod recurrunt Adversarij, non sit praedeter-
 minans, sed purè indifferens, & à voluntate cro-
 ta determinabile, quantum ad speciem actus;
 determinata futuritio rerum contingentium &
 actuum nostrorum liberorum in illud, ut in primae
 causam reduci nequit: nam ut ait D. Thomas 3.
 còtra Gent. cap. 2. Quod indifferenter se habet
 ad multa, non magis unum operatur, quam aliud.

C Addo etiam, quòd cum juxta Adversarios con-
 140. cursus creatus determinet divinum, & determi-
 nans prioritate saltem naturae debeat praecedere
 determinabile, concursus creatus aliquo modo
 praecedit divinum, & consequenter illius causa-
 litatem sub aliqua ratione subterfugit; prius e-
 nim non dependet à posteriori tanquam à causa.

C Infra etiam ostendemus, scientiam mediam
 141. eximere à divina causalitate determinationem
 voluntatis humanae, quae est aliqua entitas, vel
 saltem modus & formalitas entis: Sed causalitas
 causae primae debet esse universalissima, & se
 extendere ad omne ens & modum, aut formalita-
 tem entis, ut docet D. Thomas 1. Perihierm.
 lect. 14. ubi ait: *Voluntas divina est causa quadam
 profundens totum ens, & omnes ejus differentias.* Et D.
 Augustinus 1. Confess. cap. 6. ubi docet supremum
 Dei in res omnes dominium ex eo fluere, quòd
 usque ad eorum fundum, id est ultimum essentiae
 gradum effectus sit: Ergo scientia media tollit à
 Deo rationem primae causae.

§. IV.

Scientia media tollit à Deo rationem primi
 liberi.

D Probatur primò: Primum liberum debet
 142. esse causa non solum remota, & mediata, sed
 etiam proxima & immediata totius libertatis cre-
 atae & participatae; sicut primum ens debet im-
 mediate causare & efficere omnem entitatem &
 existentiam creatam & participatam à rebus; pri-
 mum enim in quolibet genere debet esse causa
 ceterorum: At scientia media subtrahit à Deo
 rationem causae proximae & imediae respectu li-
 berae determinationis nostrae voluntatis, quae est
 aliqua libertas creata & participata; implicat eo-
 nim liberam determinationem nostrae volunta-
 tis causari à decreto indifferenti & determinabi-
 li à voluntate creata, quantum ad speciem actus,
 quale admittunt Assertores scientiae mediae: Ergo
 illa tollit à Deo rationem primi liberi.

E Probatur secundò: Primum liberum debet
 143. esse primum eligens & primum determinans; e-
 ligere enim & determinare est proprius actus
 libertatis: At scientia media tollit à Deo ratio-
 nem primi eligentis & primi determinantis; cum
 supponat electionem & determinationem vo-
 luntatis humanae conditionate futuram ante om-
 nem electionem, seu ante omne decretum a-
 ctuale & exercitum voluntatis divinae; Ergo sci-
 entia media tollit à Deo rationem primi liberi.

E Confirmatur: Illa causa prius eligit & prius
 144. determinat, quae per se primò attingit in effe-
 ctu aliquam rationem priorem & nobiliorem
 illa,